

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเคหะของธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่ 2 จำนวน 10 สาขา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมจากกลุ่มที่เป็นลูกหนี้ปกติ จำนวน 200 ราย และหนี้ค้างชำระ 200 ราย ในช่วงปี 2547-2549 สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ส่วนใหญ่มีอายุ 45 ขึ้นไป มีสถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 33,680.- บาท มีอาชีพประจำแน่นอน มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี วงเงินกู้ยืมต่ำกว่า 584,110.- บาท มีระยะเวลาผ่อนชำระเหลืออยู่ต่ำกว่า 184 งวด สัดส่วนเงินผ่อนชำระต่อระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าร้อยละ 20 มีรายจ่ายของครัวเรือนต่ำกว่า 19,315.- บาท มีการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และมีบุคคลในวัยพึ่งพาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

จากการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดหมายว่าน่าจะก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระจำนวน 12 ปัจจัย แล้วนำปัจจัยต่าง ๆ นั้นมาทดสอบหาความสัมพันธ์ในการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ละปัจจัยด้วยวิธี Chi-square พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$) ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับตัวลูกหนี้เป็นหลัก ซึ่งมีทั้งสิ้น 7 ปัจจัย ได้แก่ ระดับรายได้ของครัวเรือนต่อเดือน อายุของผู้กู้ อาชีพ สถานภาพ ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ จำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาของครัวเรือน และสัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อเงินกู้

เมื่อนำเอาปัจจัยทั้ง 12 ปัจจัยมาศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยวิธีการทดสอบโดยสมการถดถอยแบบ Logit Regressions เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยใช้ Logit Model พบว่า ปัจจัยที่ผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเคหะของธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่ 2 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีเพียง 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับรายได้ของครัวเรือนต่อเดือน(X_1) อาชีพของผู้กู้(X_2) ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่(X_6) รายจ่ายของผู้กู้ต่อเดือน(X_8) และจำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาของครัวเรือน(X_{10})

5.1.1 ระดับรายได้ของครัวเรือนต่อเดือน (X_1) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ด้วยระดับความเชื่อมั่น 0.003 นั่นคือ ความสามารถของลูกหนี้ในการชำระคืนเงินกู้ในแต่ละงวดจะมาจากระดับรายได้ที่ลูกหนี้ที่ได้รับในแต่ละเดือน เนื่องจากลักษณะการชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยของสินเชื่อกะหล่ำ ลูกหนี้จะต้องผ่อนชำระเป็นรายงวด ๆ ละ เท่ากันตามสัญญาเงินกู้ เมื่อครบกำหนดชำระ ลูกหนี้จึงจะได้กรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันเป็นของตนเอง ฉะนั้น ลูกหนี้จะเป็นหนี้ค้างหรือไม่ ย่อมเป็นผลมาจากรายได้ที่ลูกหนี้ได้รับในแต่ละเดือนว่าเพียงพอต่อการชำระหนี้หรือไม่ การพิจารณาให้สินเชื่อกะหล่ำผู้กู้ จึงต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้เกี่ยวกับรายได้ของผู้กู้ด้วย

5.1.2 อาชีพของผู้กู้ (X_2) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยระดับความเชื่อมั่น 0.0000 เนื่องจากลักษณะของการผ่อนชำระหนี้ของสินเชื่อกะหล่ำนั้น ลูกหนี้จะต้องชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ดังนั้น ลูกหนี้ที่มีอาชีพที่มีลักษณะเป็นรายได้ประจำ ย่อมมีความสามารถในการชำระคืนมากกว่า ผู้กู้ที่มีลักษณะอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน (ค้าขาย ดำเนินธุรกิจ อาชีพอื่น ๆ) ซึ่งระดับรายได้ขึ้นอยู่กับผลประกอบการหรือภาวะเศรษฐกิจ ดังนั้น อาชีพของผู้กู้จึงมีผลต่อการเกิดความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อกะหล่ำเช่นกัน

5.1.3 ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ (X_3) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยระดับความเชื่อมั่น เนื่องจากลักษณะการชำระคืนเงินกู้สินเชื่อกะหล่ำนั้น ลูกหนี้จะต้องผ่อนชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเป็นรายงวด ๆ ละ เท่ากันตามสัญญาเงินกู้ เมื่อครบกำหนดชำระ ลูกหนี้จึงจะได้กรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันเป็นตนเอง ดังนั้น หากระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่เหลืออยู่น้อย ลูกหนี้ได้ผ่านการผ่อนชำระมาเป็นเวลานานแล้ว หลักประกันซึ่งคือ บ้าน และที่ดินของลูกหนี้ ย่อมใกล้จะเป็นกรรมสิทธิ์ของลูกหนี้ ลูกหนี้จึงมีโอกาสในการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ได้น้อย ดังนั้น ลูกหนี้ที่มีระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ต่ำกว่า 184 งวดย่อมมีโอกาสเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ได้น้อยกว่าลูกหนี้ที่มีระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ตั้งแต่ 184 งวดขึ้นไป

5.1.4 รายจ่ายของผู้กู้ต่อเดือน (X_4) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยระดับความเชื่อมั่น 0.0000 แสดงให้เห็นว่า หากลูกหนี้มีรายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน (ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตและภาระหนี้ภายนอก) เป็นจำนวนเงินที่มาก ลูกหนี้ย่อมมีภาระที่ต้องรับผิดชอบสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของผู้กู้ต่อเดือนลดลง ความเสี่ยงในการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ย่อมสูงขึ้น ฉะนั้น ในการพิจารณาให้สินเชื่อกะหล่ำ นอกจากต้องคำนึงถึงรายได้ของครัวเรือนของผู้กู้ต่อเดือนแล้ว ควรพิจารณาถึงรายจ่ายต่อเดือนของผู้กู้ด้วย

5.1.5 จำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาของครัวเรือน (X_{10}) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยระดับความมัน 0.0004 เนื่องจาก ที่อยู่อาศัยถือว่าเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และการกู้เงินเชื่อเคหะมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อที่ดิน หรือซื้อที่ดินและปลูกสร้างบ้านเพื่ออยู่อาศัยบนที่ดินของตนเอง โดย ลูกหนี้จะต้องผ่อนชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเป็นรายงวด ๆ ละ เท่ากันตามสัญญาเงินกู้ เมื่อครบกำหนดชำระ ลูกหนี้จึงจะได้กรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันเป็นตนเอง ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีจำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาของครัวเรือนมาก บ้านถือว่ามีค่าต่อการดำรงชีวิตมาก จึงมักจะมีมุงมั่นผ่อนชำระเพื่อให้ได้หลักประกัน (บ้านและที่ดินของตนเอง) เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ดังนั้น ลูกหนี้ที่มีจำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จึงมีโอกาสนในการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้น้อยกว่า ลูกหนี้ที่มีจำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาค่ากว่า 2 คน

พร้อมทั้ง ได้สร้างสมการประมาณค่าความเสี่ยงได้คือ

$$Z_i = -0.9313 - 0.0000327X_1 + 1.6419X_3 + 0.00612X_6 + 0.0000768X_8 - 0.6850X_{10}$$

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาทั้งหมดจะพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความเสี่ยงในการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเคหะธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับรายได้ของครัวเรือนต่อเดือน อาชีพของผู้กู้ ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ รายจ่ายของผู้กู้ต่อเดือน และจำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาของครัวเรือนผู้กู้ ซึ่งจากสมการประมาณค่าระดับความสำคัญของแต่ละปัจจัยจะเห็นว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญมาก ได้แก่ อาชีพของผู้กู้ จำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาของครัวเรือนผู้กู้ ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ รายจ่ายของผู้กู้ต่อเดือน และระดับรายได้ของผู้กู้ต่อเดือน ตามลำดับ ดังนั้นจากการศึกษาครั้งนี้จึงสามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอใน 2 ด้านคือ

5.2.1 การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้กู้รายใหม่

1) การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้กู้รายใหม่ ควรพิจารณาจากตามหลัก 6Cs และ 5Ps อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะปัจจัยที่มีระดับความสำคัญในการก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระสูง ซึ่งได้แก่ อาชีพของผู้ขอู้เป็นสำคัญ เนื่องจากลักษณะอาชีพของผู้ขอู้ จะบ่งบอกถึงลักษณะรายได้ของผู้ขอู้เช่นกัน ดังนั้น อาชีพของผู้กู้ที่มีลักษณะเป็นผู้มีรายได้ประจำ หรือเป็นลูกจ้างที่เป็นลูกจ้างของ

2) รายงานของครัวเรือนต่อเดือน เป็นหลักเกณฑ์อีกประการหนึ่งของการพิจารณาตามหลัก 6Cs การพิจารณาให้กู้ยืมนั้น นอกจากจะพิจารณาคูสมบัตินายได้ของผู้กู้ ควรพิจารณาด้านรายจ่ายของผู้กู้ด้วย รายงานของผู้กู้ที่นั้น นอกจากจะพิจารณาจากรายจ่ายในการดำรงชีวิตทั้งหมดที่ผู้กู้แถลงในแบบคำขอกู้แล้ว พนักงานสินเชื่อควรให้ความสำคัญกับจำนวนบุคคลที่อยู่ในวัยพึ่งพาในครัวเรือนของผู้กู้ด้วย เนื่องจากเป็นภาระรายจ่ายของผู้กู้ที่สำคัญ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการลักษณะใช้จ่ายจากสมุดเงินฝากของผู้กู้ นอกจากนี้ ควรไม่ลืมตรวจสอบข้อมูลเครดิตของผู้กู้จากบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติด้วยว่าผู้กู้มีภาระหนี้สินอื่น ๆ กับสถาบันการเงินอื่นร่วมด้วยหรือไม่ เนื่องจากจะมีผลต่อรายจ่ายต่อเดือนของผู้กู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนเงินกู้เช่นกัน

3) ผู้กู้รายที่พิจารณาคูสมบัตินี้ในปัจจุบันแล้ว เห็นสมควรอนุมัติเงินกู้ แต่สังเกตเห็นว่า ในอนาคตลูกหนี้อาจเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติบางอย่างที่มีความสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้ ควรพิจารณาให้กู้ยืม แต่กำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ให้สั้นลง ให้ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ในอันที่จะกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินของตนเองมีให้น้อยที่สุด นอกจากนี้การให้ระยะเวลาผ่อนชำระที่ยาวนาน จะทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านความแน่นอนของอัตราดอกเบี้ย และความสามารถในการชำระหนี้ และการเสื่อมค่าของหลักทรัพย์ค้ำประกัน

5.2.2 แนวทางในการติดตามหนี้

การให้สินเชื่อ แม้จะกำหนดเงื่อนไข เครื่องมือและขั้นตอนในการพิจารณาที่ละเอียดรอบคอบเพียงใด ก็ยังมีโอกาสที่จะเกิดหนี้ค้างชำระขึ้นภายหลังได้ทั้งสิ้น ดังนั้น หลังจากอนุมัติให้สินเชื่อไปแล้ว ควรติดตามการผ่อนชำระคืนของลูกหนี้ด้วยว่าเป็นไปอย่างปกติหรือไม่ หากลูกหนี้ขาดการชำระคืน ควรรีบดำเนินการติดตามทวงถามตั้งแต่ช่วงแรก ๆ เนื่องจาก หากปล่อยให้ลูกหนี้ค้างชำระหลายเดือน ลูกหนี้จะต้องชำระเงินค้างพร้อมดอกเบี้ยปรับเป็นจำนวนมาก โอกาสที่จะได้รับการชำระคืนเงินกู้จากลูกหนี้ย่อมเป็นไปได้ยาก ในขณะที่หากลูกหนี้ค้างชำระ